

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Vndecima. Prosequimur idem argumentum, permultis aliis egregijs similitudinibus ad concionandum aptißimis; eandem Virginis genealogiam mystice elucidantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

In Christi filij David. Qui cum Patre & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XI.

Prosequimur idem argumentum, per multis aliis egregijs similitudinibus ad concionandum aptissimis; eandem Virginis genealogiam mysticè elucidantes.

D. Bernard.
ser. 3. in Cāt.

Psal. 1.

Psal. 91.

Psal. 51.

Gen. 15.

Psal. 131.

IVI Bernardi verba serm. 3. in Cantica viam planam mihi aperiunt ad myllicam aliam huius Marianæ genealogiæ intelligentiam, sic enim ait: Historiam scripturæ ad hortum puto non immeritò deputari, quod in ea inueniantur viri virtutum tamquam ligna fructifera, in horto sponsi, & in Paradiso Dei, de quorum bonis actibus, ac moribus, quot sumis exempla, tot carpis poma. An foris quis ambigat Dei esse plantationem bonum hominem? audi David de viro bono, quid canat Psalmo 1. Erii tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo; & Psalmo 91. Iustus, vt palma florebit, sicut cedrus Libani multiplicabitur: & de se ipso Psalmo 51. ait: Ego autem sicut oliua fructifera in domo Dei: hæc Bernardus. Vt tamen umbras relinquamus, & typos, certè ex Abraham fructum carpere licet si dei, iuxta illud Genes: Creditur Abraham Deo, & reputatum est illi ad iustitiam: fructum quoque obedientiæ singularis, quippe, qui, vt obediret Deo, filium voluerit immolare. Ex Dauide, mansuetudinis fructum, iuxta illud Psalmi: Memento Domine David, & omnis mansuetudinis eius: Semei enim iniurias, Saulis insecutionem, Absalonis persecutionem mitissimè tulit. Fructum quoque pœnitentiæ; vbi enim Na-

thanis voce peccatum agnouit, protinus 2. Reg. 12.
ingemuit: Peccauit; D. Ambrosius in sua Psal. 50.
Apologia: Ille rex tantus, ac potens præma- D. Ambro-
tura confessione, atque immenso dolore reddi- Apolog. 6. 1.
dit peccatum suum Domino: quem mihi nunc
facile reperias honoratum, ac diuitem, qui, si
arguatur alicuius culpa reus, non moleste fe-
rat: ac ille regio clarus imperio, cum corripe-
retur, non indignatus infremuit, sed confessus
ingemuit. hæc ille. Collige quoque ex hac
pulcherrima arbore Dauidica fructum
alium, vt, sicut ille, operam des, vt secun-
dum cor Dei sis: Inueni, inquit Deus, Da-
uid filium Iesse, virum secundum cor meum,
qui faciet omnes voluntates meas: felix, qui
cor habet secundum cor Dei, cor obediens,
cor flexibile in diuinam voluntatem, ad
recipiendam quamlibet figuram molle,
ac tractabile, huiusmodi enim corde gau-
det Deus. Vnde D. Irenæus lib. 4. cap. 96. D. Iren. lib.
dixit: Præsta Deo cor tuum molle, & tracta- 4. cap. 96.
bile, & custodi figuram, qua te figurauit arti-
fex, habens in temetipso humorem, ne indu-
ratus amittas vestigia digitorum eius. Collige
ex iacob in custodiendo grege suo
vigilantiam, iuxta illud Genes. Die noctuque
astu vrebatur, & gelu, fugiebatque somnis ab
oculis meis. Percurre arbores reliquas, fru-
ctusque; excerpere similes, quia si de singulis
dicendum esset, in immensum abiret ora-
tio. Nec deest in hoc paradiso decantata
illa arbor scientiæ boni, & mali, cuius fru-
ctus omnibus interdicitur. Salomonem
habes, quem propter eximiam boni, ma-
lique scientiam, congruè scientiæ boni, &
mali arborem licet appellare; huius fru-
ctus est vetitus. Etenim, vt Scriptura do-
cet lib. 3. Regum: deprauatum est cor eius 35 Reg. 11.
per mulieres, vt sequeretur Deos alienos. vi-
des quem fructum hæc arbor protulerit?
vetitus est, noli decerpere: feminarum
fuge longè consortium, harum enim id
est proprium, cor deprauare. hinc Daniel
ad impium iudicem dixit: Species decepit
te, & concupiscentia subuertit cor tuum; femi-
næ species, hoc est, pulchritudo decipit
hominem, & concupiscentiam excita-
tat, excitata concupiscentia deprauat cor,
cor

cor deprauatum hominē subuertit. Nonne Israelitarum cor per mulieres deprauatum est, cum per solitudinem iter facerent: *Fornicatus est populus cum filiabus Moab, ut habetur lib. Numerorū, que vocauerunt eos ad sacrificia sua: at illi comederunt, & adorauerunt Deos earum.* Vide, quā fuerit horum hominum cor vsque ad simulacrorum adorationem per mulieres deprauatum Eceles. 19. *Vinum, & mulieres apostatate faciunt sapientes.* Et si sapiens tibi videaris, fœninas fuge, atris nubibus mentem, ni fugias, obcœ:abunt quemadmodum enim terræ halitus in nubes coacti, solis lumen impediunt, sic concupiscentiæ halitus intellectui lucem eripiunt; quam obrem D. Thom. 2. 2. q. 153. art. 5. Cœcitatē mentis, primam luxuriæ filiam esse docet. Nomen Samson hebræum multi aiunt significare solem eius; quis huic soli tenebras offudit? quis Samsoni oculos eruit? nonne quam amabat, Dalila? illa Philisthæis eum tradidit, quem cum apprehendissent, vt legimus libro Iudicū c. 16. *Statim eruerūt oculos eius.* Dalila solem, id est, Samsonem obsecravit, illa oculos Sāsonis, libido oculos cuiusuis hominis, ni sibi caueat eruet. hoc autem primum conantur Philisthæi, id est Dæmones, vt Samsonis oculos eruat, id est hominem diuina luce priuent, qua expoliatus in scelere conuiescat, Philisthinorumque molas agat. Arboris ergo scientiæ boni, & mali, id est, Salomonis, fructum huiusmodi noli attingere: *femine* (ait Hieronymus ad Rusticum) *nomen tuum nouerint, vultum tuum nesciant:* Et ad Nepotianum: *nec sub eodem tecto cum muliere manseris, nec in præterita castitate confidas.* Appellasse fertur philosophus quidam mulierem: *viri continentis naufragium;* & meritò quidem: multi enim viri hoc naufragio miserè perierunt. Fuge ergo hos scopulos, fuge hanc scyllam, fuge hanc charybdin, fuge hoc venenum vt enim ait Chrysostomus: *Pulchra mulier, castitate carens est venenum stolidis preparatum;* tanto autem peius est venenum

hoc reliquis quanto facilius, celeriusque hauritur, oculis enim dumtaxat saepe trahitur instar reguli veneni.

Alium præterea fructum ex his arboribus exerpere licet, videlicet timorem, humanæ valde necessarium salutis. Animo tuo quæso volue, quibus supplicis Deus parentem suum Dauidem, quibus Salomonem, quibus denique totum Iudæorum populum in transmigratione Babylonis ob crimina commissa affecerit, atque inde intellige, si peccatum perpetraveris, te non impune laturum. Hoc Paulus ad Romanos 11, suadet

Ad Rom. 11.

illis verbis: *Noli altum sapere, sed time. si enim Deus naturalibus ramis non pepercit, ne forte nec tibi parcat;* vnde consilium illud

Lobianum nobis capeffere licet: *Semper*

Iob. 31.

quasi timentes super me fluctus timui Deum,

& pondus eius ferre non potui: veluti fluctus timentes Dei iram timeamus semper,

Timor Dei.

quæ Israeliticum populum veluti

fluctus oppressit. Certe, qui fluctus tu-

mentes timet, mutata navigatione in-

stitutum se recipit locum, vt effugiat per-

iculum; sic, qui Deum timet, antiqua mu-

tata licentiosa consuetudine in melio-

rem se recipit frugem, vt eius iram eua-

dat, qui fluctus timet, nauis abijcit onera,

sentinamque exhaurit; qui Deum

timet, pondera propulsat peccatorum,

sceleris tamenque scelerum sentinam ab-

ijcit: nisi venti spirent, maris fluctus

non tument: nisi peccata perpetrentur,

ira Dei non commouetur: ventis

fluctus inflatur, peccatis ira Dei concitatur,

Iob. 31.

cuius pondus merito ait Iob, ferre se non potuisse: si enim nauis fluctuum

pondus ferre non potest, absorptaque

mergitur, multò minus homo diuini fu-

roris pondus ferre poterit: quocirca Ie-

remias cap. 10. *Corripe (ait) me Domine, ve-*

rum tamen in iudicio, & non in furore ad nihilum redigas me.

Ierem. 10.

Sed iam tandem ad Arborem vitæ, quæ

in hoc genealogiæ paradiso extrema

est, Virginem scilicet Deiparam, venia-

mus; quæ tametsi per varias, ac præstan-

tissimas

tissimas paradisi voluptatis arbores adu-
brata sit, vt per Cyprellum, per Libanum,
per Platannum, per Palmam, immò, & per
ipsum lignum vitæ, cum ipsa auctorem
vitæ germinarit, vt ait Euangelista: *De
qua natus est Iesus*; pulchrè tamen, & ad
præfens argumentum accommodatissi-
mè præfigurari arbitror B. Virginem per
arborem suauissimum balsamum produ-
centem; vnde ipsa ait: *quasi balsamum aro-
matizans, odorem dedi*: apta quidem satis
similitudo. nam, quia sicut, teste Plinio,
balsamum vni terræ ludææ concessum
fuit, quod & Glossa id confirmans dicit:
*balsami arbor in Iudæa tantum intra viginti
ingera erat*; ita B. Virgo in ludæa nata in
duplici solum ortu inuenitur, in regio
scilicet: & sacerdotali, quia ab vtroque
hoc genere originem ducit: & sicut fru-
ctus huius arboris est omnium saluberrimus
ad conseruationem generis huma-
ni, vt Commentator Dioscoridis tradit,
ad cap. 23. ita fructus huius generosæ plā-
tæ, de qua natus est Iesus, salutem attulit
vniuerso mundo: vnde sicut olim apud
Romanos tanta habita fuit hæc arbor, vt
postquam de ludæis gloriosam victoriam
tulerunt, hanc arborem in signum victo-
riæ per publicas Vrbs vias Imperatores
Vespasiani deferri mandarent, vt tradit
Plinius lib. 12. c. 5. ex quo ortum habuit
dictum Pompeij magni, in triumpho arbo-
res quoque duximus; merito catholica Ma-
ter Ecclesia, (quod plerumque facit) im-
aginem sacratissimæ Virginis fidelium
humeris impositam per publicas ciuita-
tis vias deferret, vt debitum honorem ei ex-
hibeat, & gratiam rependat pro benefi-
cij in nos collatis. quod si verum est,
Auctor libri quod tradit auctor libri de naturis rerum;
quod balsami genus inuenitur non lon-
ge à Babylonia, quod septem fontes ir-
rigant, nec alibi, quam ibi plantati pati-
tur; egregiè id B. Virgini competit, quæ
septem donorum Spiritus sancti copio-
sissimis imbribus in ventre matris suæ ir-
rigata orta est: & sicut in balsami arbore
nihil infalutiferum, nihil quod suauis o-

dore careat, ita in B. Virgine nihil non
sanctum, nihil non odoriferum inueni-
tur; sancta, & odorifera eius conceptio,
sanctum, & odoriferum eius natale, san-
cta eius infantia, sancta pueritia, sanctior
iuuentus, sanctissima senectus.

Quod si fluiuium requiras illi similem,
de quo Genes. 2. dicitur: *Fluuius egredie-
batur de loco voluptatis ad irrigandum pa-
radisum, qui inde diuiditur in quatuor capita*:
in hac genealogia illum reperies egres-
sum à loco summæ voluptatis, id est,
Christum Dominum: quod si forsitan
ambigis, ex quo voluptatis loco oriatur,
id docet Euangelista, dum ait: *virum Ma-
ria, de qua natus est Iesus, qui vocatur Chri-
stus*: voluptatis locus omni amœnitate,
omnique oblectatione plenissimus, B.
Virgo est, quæ Cant. 8. delicijs affluere
dicitur. est etiam infinitæ voluptatis lo-
cus, æterni Patris vterus ille, de quo Psal-
mo 109. scriptum extat: *Ex vtero ante Lu-
cifera genui te*: ex his omnium volupta-
tum locis fluiuius, id est, Christus egre-
ditur, qui deinde diuiditur in quatuor ca-
pita; id est, in quatuor Euangelia, quibus
totus Orbis irrigatur: immo, & ante sæ-
cula ipse præuultus omnes suos progeni-
tores irrigauit.

Quidquid enim amœnitatis, & fructus
in his arboribus est, id totum ex fluiuij hu-
ius irrigatione est. nam, etsi in genealo-
gia extremus est Christus, eius tamen sa-
luberrimus sanguis, vt præfentes irrigat,
ita & præteritos quoque homines, Abra-
hamum, Isaacum, Dauidem, ceterosque
ab æterno præcognitus irrigauit, vnde
Zacharias: *Ergo ero ei, id est Ecclesiæ, ait,
Dominus, murus ignis in circuitu, & gloria
in medio eorum*. quo loco obseruat Monta-
nus verbum hebræum: *Chabad*, quod glo-
riam significat, significare etiam *Iecur*, ex
quo ad reliqua membra sanguis trans-
mittitur: itaque verti potest: *ero iecur in
medio eorum*. Christus enim, & cordi, &
iecori similis est; nam quemadmodum
ex iecore per reliqua membra, ita ex Chri-
sto in omnes homines sanguis diffundi-
tur:

tur: est quidem in genealogia hac Christi
 omnium vltimus, at in mente, præ-
 destinationeq; diuina fuit omnium pri-
 mus, quippe, qui totius gratiæ fons est, ex
 quo in omnes homines gratia dimanauit:
 quamobrem à D. Petro Epistola prima
 cap. 1. Præcognitus dicitur agnus ante
 mundi constitutionem, manifestatus autem
 nouissimis temporibus: quam etiam ob cau-
 sam dici potest Apocal. 1. primus & nouissi-
 mus, primus in prædestinatione, nouissi-
 mus, quia post legem, Prophetas, & Pa-
 triarchas nouissimis temporibus ortus:
 vnde D. Bernardus sermone 61. ait: Primus
 Christus, quem Deus in suo populo principaliter
 intendebat, & nouissimus, scilicet, Patriarcha,
 Rex, & Dux in populo illo. Quare autem
 non primis illis temporibus, sed nouissi-
 mis post tot generationes venerit, non
 vna Patrum est sententia. Hugo Victorius
 respondet, id consulto factum esse,
 quia in aduentu magni regis oportet, in-
 gentem magnatum copiam præcedere,
 ac magnam famulorum cateruam cum
 sublequi: *Verbum incarnatum, Rex noster est
 qui in hunc mundum venit cum Diabolo pug-
 naturus, & omnes sancti, qui ante eius ad-
 uentum fuerant, quasi milites sunt ante faciem
 regis præcedentes, & qui postea veniunt vsq;
 ad finem mundi, milites sunt regem subsequen-
 tes: & ipse Rex medius est in exercitu suo sti-
 patus agminibus suis, & licet in hac tanta mul-
 titudine diuersæ armorum species in sacramen-
 tis, & obseruationibus præcedentium, & sub-
 sequentium populorum appareant, omnes ta-
 men vni regi militare, & vnum vexillum se-
 qui probantur, & hostem vnum persequi, &
 vna victoria coronari.* hæc Hugo. D. Grego-
 rius Nilæus rationem ait fuisse, vt ad-
 uentum Christi innumera peccatorum ag-
 mina extirparentur: *Qui vitiositatis tollen-
 dæ causa, vitæ humanæ se immixturus erat,
 necessario expectauit, donec omne peccatum
 opere inimici radicibus altis germinasset, atq;
 ita deinde radici securim, vt Euangelium di-
 cit, admonuit. His consonant verba Theo-
 philacti: postquam extremis temporibus in-
 gens peccatorum copia erat, meris id manifesta*

tus est Christus in consummatione seculorum,
 vt demoliretur peccatum; itaque voluit hi
 Patres, expectandum fuisse scelere in-
 crementum, vt vbi abundauit delictum,
 abundaret & gratia Saluatoris, vt dixit
 Apostolus: vnde sicut fabricatio arcæ, in
 qua genus humanum saluandum erat, di-
 lata fuit vsque ad tempus oportunum,
 quando ea magis opus erat, propter exu-
 berantem diluuij inundationem, ita fa-
 bricatio mysticæ arcæ humanitatis Chri-
 sti Domini dilata fuit vsque ad tempus,
 in quo peccata vniuersum Orbem inun-
 dauerant. D. Augustinus aliam rationem
 adducit: quia oportebat per multam seriem
 temporum, & annorum prædici Christum,
 tanquam stupendam diuina gratiæ venturum
 portentum; & quia, vt ipse ait, quanto maior
 iudex veniebat, tanto præconium longior series
 præcedere debebat. D. Leo serm. 3. de nati-
 uitate aliam egregiam adhibuit rationem,
 in hæc verba: *Sapientia, & benignitas Dei
 hac saluiferi operis mora capaciores nos suæ
 vocationis effecit, vt quod multis signis, voci-
 bus, multisque mysterijs per tot fuerat secula
 prænunciatum, in his diebus Euangelij non es-
 set ambiguum; & natiuitas, quæ omnia mira-
 cula, omnemque intelligentiæ erat excessura
 mensuram, tanto constantiorem in nobis gigne-
 ret fidem, quanto prædicatio eius, & antiquior
 præcessisset, & trebritor.* hæc ille. Theodoretus
 hanc reddit rationem, quod sicut ad
 sacram Theologiam præcedere debet phi-
 losophia, ita oportuit prius mundum ab
 Ethnicis philosophia imbui, quam sum-
 mus Doctor, & Archimagister Christus
 ad suam cælestem, ac theologiam do-
 ctrinam tradendam accederet; *Cum Dei,
 inquit, cognitionem lex docuisset, veluti ad
 quendam doctum doctorem, ac magistrum dixit
 nos, vt perfectas disciplinas ab eo discer-
 mus, & iustitiam, quæ est per fidem, acquiramus.
 Sed, & nos duplicem aliam subiungamus
 rationem: prima, quia oportebat terram prius
 coli, quàm granum illud frumenti, Christum
 Dominum intelligo, ei committeretur, vt illo
 mortuo seges surgeret copiosa, & admirabilis.* Se-
 cunda

Ad Rom. 9.
Gen. 6.

D. August.
tract. 31. in
Ioannem.

Leo serm. 3.
de natiuitate.

Theodoret.
in cap. 1.
Matth.

CC cunda

- tissimas paradisi voluptatis arbores adu-
brata sit, vt per Cypressum, per Libanum,
per Platanum, per Palmam, immo, & per
ipsum lignum vitæ, cum ipsa auctorem
vitæ germinarit, vt ait Euangelista: De
qua natus est Iesus; pulchrè tamen, & ad
presens argumentum accommodatissi-
mè præfigurari arbitror B. Virginem per
arbores suauissimum balsamum produ-
centem; vnde ipsa ait: quasi balsamum aro-
matizans, odorem dedit: apta quidem satis
similitudo. nam, quia sicut, teste Plinio,
balsamum vni terræ Iudææ concessum
fuit, quod & Glossa id confirmans dicit:
balsami arbor in Iudæa tantum intra viginti
iugera erat; ita B. Virgo in Iudæa nata in
duplici solum ortu inuenitur, in regio
scilicet: & sacerdotali, quia ab utroque
hoc genere originem ducit: & sicut fru-
ctus huius arboris est omnium saluberri-
mus ad conseruationem generis huma-
ni, vt Commentator Dioscoridis tradit,
ad cap. 28. ita fructus huius generosæ plā-
tæ, de qua natus est Iesus, salutem attulit
vniuerso mundo: vnde sicut olim apud
Romanos tanti habita fuit hæc arbor, vt
postquam de Iudæis gloriosam victoriam
tulerunt, hanc arborem in signum victo-
riæ per publicas Urbis vias Imperatores
Vespasiani deferri mandarent, vt tradit
Plinius lib. 12. c. 5. ex quo ortum habuit
dictum Pompeij magni, in triumpho arbo-
res quoque duximus; merito catholica Ma-
ter Ecclesia, (quod plerumque facit) im-
aginem sacratissimæ Virginis fidelium
humeris impositam per publicas ciuita-
tis vias defert, vt debitum honorem ei ex-
hibeat, & gratiam rependat pro benefi-
cijs in nos collatis. quod si verum est,
quod tradit auctor libri de naturis rerum;
quod balsami genus inuenitur non lon-
ge à Babylonia, quod septem fontes ir-
rigant, nec alibi, quàm ibi plantari pati-
tur: egregiè id B. Virgini competit, quæ
septem donorum Spiritus sancti copio-
sissimis imbribus in ventre matris suæ ir-
rigata orta est: & sicut in balsami arbore
nihil infalutiferum, nihil quod suauis o-
dore careat, ita in B. Virgine nihil non
sanctum, nihil non odoriferum inueni-
tur; sancta, & odorifera eius conceptio,
sanctum, & odoriferum eius natale, san-
cta eius infantia, sancta pueritia, sanctior
iuuentus, sanctissima senectus.
- Quod si fluiuum requiras illi similem,
de quo Genes. 2. dicitur: Fluius egredie-
batur de loco voluptatis ad irrigandum pa-
radisum, qui inde diuiditur in quatuor capita:
in hac genealogia illum reperies egres-
sum à loco summæ voluptatis, id est,
Christum Dominum: quod si forsitan
ambigis, ex quo voluptatis loco oriatur,
id docet Euangelista, dum ait: virum Ma-
ria, de qua natus est Iesus, qui vocatur Chri-
stus: voluptatis locus omni amoenitate,
omnique oblectatione plenissimus, B.
Virgo est, quæ Cant. 8. delicijs affluere
dicitur. est etiam infinitæ voluptatis lo-
cus, æterni Patris vterus ille, de quo Psal-
mo 109. scriptum extat: Ex vtero ante Lu-
ciferum genui te: ex his omnium volupta-
tum locis fluius, id est, Christus egre-
ditur, qui deinde diuiditur in quatuor ca-
pita; id est, in quatuor Euangelia, quibus
totus Orbis irrigatur: immo, & ante sæ-
cula ipse præuius omnes suos progeni-
tores irrigauit.
- Quidquid enim amoenitatis, & fructus
in his arboribus est, id totum ex fluiui hu-
ius irrigatione est. nam, et si in genealo-
gia extremus est Christus, eius tamen sa-
luberrimus sanguis, vt præsentem irrigat,
ita & præteritos quoque homines, Abra-
hamum, Isaacum, Dauidem, ceterosque
ab æterno præcognitus irrigauit, vnde
Zacharias: Ergo ero ei, id est Ecclesiæ, ait,
Dominus, murus ignis in circuitu, & gloria
in medio eorum. quo loco obseruat Monta-
nus verbum hebræum: Chabad, quod glo-
riam significat, significare etiam Iecur, ex
quo ad reliqua membra sanguis trans-
mittitur: itaque verti potest: ero iecur in vter-
o medio eorum. Christus enim, & cordi, &
iecori similis est; nam quemadmodum
ex iecore per reliqua membra, ita ex Chri-
sto in omnes homines sanguis diffundi-
tur.

augetur, deinde minuitur, ac disparet; rursus oritur, rursus ad plenilunium peruenit, rursus denique fugit aspectum: similem in modum antiqua illa profapia, vt luna in Abrahamo, Isaac, & iacob exorta parua fuit, paulatim in Aegypto, & Palestina vsque ad plenilunium, id est, vsque ad regnum, & vsque ad Dauidem, & Salomonem creuit; fuit enim plenilunium illud Dauidis, & Salomonis tempore, in quo ad summum peruenit splendorem. Post hoc plenilunium cepit amittere lumen, ac decrefcere; diuisum est regnum in idololatriam populus prolapsus est, decem Tribus in captiuitatem abducta; denique tandem in transmigratione Babylonica Luna disparuit, quid peribit omnino? nullo vnquam tempore apparebit? Post transmigrationem Babylonis, ait Matthæus, *Iechonias genuit Salathiel, Salathiel autem genuit Zorobabel;* deinde apparuit luna, quæ disparuerat, rursus crescere cepit, creuitque vsque ad plenilunium, id est, vsque ad Christum, tunc enim, *cum venit plenitudo temporis*, vt loquitur Paulus, verum plenilunium fuit.

Tandem (vt paucis multa comprehendam) & ad id, vnde tantillum digressi sumus, reuertamur; si Apostolus Ioannes omnia, quæ sunt in mundo, ad tria capita reuocauit dicens: *Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ*; sanè singula hæc perspicuè satis omnium oculis obiciuntur, si singulos contentos in hac genealogia parumper contemplerur. In Thamar, & aliis meretricibus concupiscentiam carnis videbis; in Salomone oculorum concupiscentiam intueberis, ipso id attestante: *omnia, quæ desiderauerunt oculi mei, non negaueris*; Superbiam vitæ quis diffitebitur viguisse in Dauide, ex mentis elatione numerante copiosam multitudinem populi sui; & in Roboam, qui cum Salomone habuisset patrem Regem, alioquin sapientissimum, & potentissimum, ipse arroganter putans potentior se

illo esse, dixit: *Minimus digiti mei grauior est dorso patris mei*. Est igitur hæc genealogia speculum quoddam vitæ humanæ, quo tam aduersa, quam prospera fortuna opulenta, & inopia gloria, & ignominia, sceptrum, & ligo, peccatum, & gratia, ac bonorum omnium temporalium instabilitas adamusum repræsentantur.

Apertè etiam è contra videtur mihi comparari posse genealogiam hanc aureæ catenæ, cuius annuli sunt Patriarchæ, Reges, fortissimi Duces, & ex qua pendet agnus ille Dei, Christus lesus. Quemadmodum item longa elementorum, & orbium cælestium series empyreo cælo, in quo Deus inhabitat, terminatur; sic longa hæc progenitorum series, quorum alij, nempe peccatores, corruptibilibus elementis, alij verò sanctissimi viri incorruptilibus cælis similes sunt; Virgine velut empyreo definitur, in quo Deus semper inhabitauit. Et quemadmodum, cum augustissimum Eucharistiæ sacramentum celebri defertur pompa, prius vitorum præcedit multitudo, postea extremo loco, auro, gemmisque exornato ferculo, singulari veneratione Christus Dominus sub tegumento accidentium panis inuolutus defertur; ad eundem modum celebri veluti pompa Christus Dominus in hac genealogia exhibetur; longo enim ordine Reges, Patriarchæ, ac alij eius progenitores præcedunt, ad extremum tandem Dei filius sub tegumento humanitatis delitescens, aureo in ferculo beatissimæ Virginis omnium virtutum gemmis fulgentissimo producitur, de qua natus est Iesus, qui vocatur Christus. Vt enim Rex Salomon ferculum sibi fecit de lignis Libani, ita, velut Salomon, Christus ferculum sibi confecit, Virginem scilicet (quam propterea deiseram vocarim) ex lignis Libani, id est, ex Regibus, & Patriarchis, Virginis progenitoribus, vt in ipso gestaretur, vt reipsa à Virgine gestatus

fuit per nouem menses in utero, in brachijs frequentissime per plures annos infantia, & pueritia, in corde vero, & animo, per totum vitæ curriculum.

Genes. 3.

Tandem, ut lepore illo linguæ Hispanicæ dicam, quod latino sermone non ita lepide verti potest: *Es el libro de esta genealogia en juego de ajedrez à lo diuino entablado muy en fauor nuestro, pues en el, la Dama, que es la Virgen guardada, y amparada del Rey soberano, dia mate al Demonio, como Dios se lo hauiá pronosticado; Ipsa conteret caput iuum: que como es destreza grande de un jugador de ajedrez mostrar desde el principio del juego la pieza, con que ha de dar mate en casa señalada: así Dios mostrò su grande sabiduria señalando desde el principio del mundo à la sacratissima Virgen, como pieza, con que hauiá de dar jaque, y mate al Demonio, desentablándole el juego, y alcanzándole de quenta en todas sus tretas: atque ad hunc mysticum ludum non ineptè adaptantur verba Salomonis in persona æternæ sapientia, dicentis: Cum eo eram cum cuncta componens ludens in Orbe terrarum.*

Eccles. 24.

Tandem eandem Christi genealogiam contemplanti mihi videtur planè Deus cum gente hebræa perinde se gessisse, ac iudex cum adultera prægnante: nam sicut hic à punitione se abstinuit, illamque in multa patientia sustinet, quousque appropinquante tempore partus, foetum incolumem emittat, illo vero iam emisso, mox adulterij poenam luit: nõ secus cum hebræa synagoga quasi prægnans esset, virtute continens Mariam, & Christum ab illa oriundos, non tamen considerans Deum illam in sponfam accepisse, iuxta illud: *Sponsabo te mihi in fide: tot aduersus illum patrauit adulteria, tot idolatriæ crimina commisit; tot grauissimis sceleribus se conspurcauit, vt de illa grauitè conquerens, diceret: Auferat fornicationes suas à facie sua: & adulteria sua de medio, vberum suorum ne forte expoliam eam nudam, & statuat eam secundum diem natiuitatis suæ: & ponam eam, quasi solitudinem: Deus tamè sustinuit eam in multa patientia, quoadusque in lu-*

Osee 2.

Ibid.

cem edidit Christum Dominum; illo vero iam orto, continuè cœpit illam debito supplicio mulctare, in varias Tetrarchias mysticum eius corpus trucidans, vt refert Diuus Lucas. Quod si verum est, quod non infimi nominis Doctores affirmant, Deum optimum maximum, ea propter Tribum Beniamin poenitus non exstinxisse, licet alioquin ob ingentia eius scelera condignè id meruisset, quia prænouerat Diuum Paulum ex ea Tribu oriundum; facile inde à simili mihi persuadeo, populum Israëliticum toties idola colentem, & à Deo suo recedentem non fuisse poenitus ab eo exstinctum, quia ex illo oriundam prænouerat Mariam inuiolatam Virginem futuram filij sui genitricem, ex cuius purissimo sanguine verbum diuinum passibile carnem sumpturum erat, vt genus humanum à Satânica seruitute liberaret, & ad filiorum Dei libertatem transferret, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XII.

Alia allegorica, & mystica intelligentia totius genealogia Deiparæ Mariæ, & interpretatio Nominum, que in illa referuntur, pulchrè describitur, in illa verba: Liber generationis Iesu Christi filij David, filij Abraham.

In exordio expositionis cuiuscumque libri tria præcipue querenda esse reor, tempus, locum, & personam: locus quidem compositionis huius libri, Iudæam fuisse nemo difficitur, vbi hebraico idiomate scriptum constat: Tempus fuit Caij Imperatoris, qui singularem monar-